

JOAN TODÓ

L'ESCÀNDOL

Finalment hem aconseguit que se'n vagi. Ja no la veurem més, s'ha acabat. Ha cancel·lat el contracte de lloguer, ha recollit les seves coses, les ha encabint dins una maleta i un parell de bosses i, amb l'ajuda d'una altra noia, ho ha pujat tot a un taxi. La Justina ho ha vist després de dinar. Rentava els plats i ha sentit el soroll de l'ascensor que pujava, el del refrec de les rodetes de la maleta, les dues veus encara tendres ressonant dins la cabina. Aleshores ha corregut cap al balcó, i ha fet com que regava els geranis, sense perdre d'ull el carrer. Diu, però, que no li ha pogut veure la cara, l'expressió que duia al rostre. Llàstima. Però segur que la travessava, com un fuet, la humiliació que li hem infligit.

Podem assegurar, per tant, que ja no la veurem més. S'ha acabat l'escàndol. Això no podia ser. Vindrà algú altre, naturalment; la Montserrat, esclar, no es pot permetre tenir el pis buit. Ja li hem demanat, però, que s'hi miri més. Això no s'ha de repetir. Tots aquests mesos amb l'ai al cor per culpa d'una noieta que no sabia estar... Ara, que si es repetís, ens agafarà més avisades, més fortes. Ara ja sabem què cal fer, com treure'ns de sobre personatges així. I poc que ens ho pensàvem, quan va arribar, amb aquella pinta de mosqueta morta...

Aquell dia estàvem totes atentes, frisosos de neguit. Havien llogat el quart primera a una estudiant. La Conxa va ser la primera a veure-la: rossa, alta, prima, amb uns pantalons de lli, una brusa negra i una enorme maleta, esperava l'ascensor. Va somriure-li amable i, tot aguantant-li la porta, la va deixar passar. A continuació va al·legar que elles dues i maleta no cabrien dins la cabina, i que ja esperaria el següent viatge. I allà es va quedar, amb aquell somriure satisfet que tant hem arribat a patir. La Conxa va sentir-se ofesa, i qui no? Aquella rapidesa a obrir-li la porta, com suposant d'entrada que no seria capaç de pujar les escales, només podia ser una indirecta, una burla sobre la seva edat, típica de joveneta arrogant. El fet que la Conxa realment anés a agafar l'ascensor no és excusa; al cap i a la fi, viu a l'entresòl i només hi entrava per examinar atentament la nouvinguda. Si es tractava, però, d'evitar aquest examen, no li va servir de gaire: es va passar la tarda carregant embalums cap amunt, i poc o molt totes la vam enxampar en un moment o altre. Semblava ben bé que hagués d'omplir un palau!

Vam esperar un mes, parant l'orella. Ben bé amb l'ai al cor, pendents de què passava en aquell pis. I no sentíem res: a les onze de la nit, s'apagaven tots els llums del pis, com si se n'anés a dormir. Res de música forta. Ni tan sols la televisió. Això últim, però, era una pista. Pretenia fer-nos creure que ni tan sols mirava la televisió? Vam considerar que fos cert, que es tractés d'una estrambòtica; però ho vam desestimar. Tothom sap que els joves fan soroll per allà on passen. Només podia ser que mirés la tele amb el volum ben baix per tal que no sabéssim què mirava. Aquella noia ens amagava alguna cosa. Si no, on s'és vist que, al mateix temps, ens donés conversa a l'ascensor? O no hem tingut un grapat d'anys estudiants que llogaven el pis de la Montserrat i que, en trobar-te'ls, responien als comentaris sobre el que fos amb remugants monosíl·labs? Ella no. A totes hores somreia, amb aquella dentadura blanca, i començava a vessar informació: que si han dit que el fred durarà tres dies, que si a la meua àvia també li fan mal els ossos quan baixa el termòmetre... L'àvia! Què s'havia pensat? A la pobra Angelines gairebé li va agafar un cobriment, en sentir que la tractaven d'àvia. I ja era la segona vegada, després del primer cop a la Conxa, que ens engegava un entretoc així.

Totes aquí sabem que la millor manera d'ocultar una cosa és fer com que no hi ha res per ocultar. La millor defensa és un bon atac, diuen; i si aparentment ho mostres tot, ningú no ho busca. La Justina mateix, i ara no remenis el cap, va aconseguir que triguéssim anys a saber que no és que tingués molta família (ens havia explicat fins i tot on havia fet la mili cadascú) sinó que tots aquells homes que entraven a casa seva de nit li curaven l'enyor del marit mort, en pau descansi. Així que, per molt que amanís la tàctica amb insídies iròniques com la que va patir l'Angelines, la noieta no ens va engalipar: alguna cosa ocultava. Totes aquelles converses a l'ascensor, a l'escala, aquelles salutacions quan ens veia pel carrer, i que cap jove de la seva edat ha fet, fa ni farà mai (són tots uns mal educats), eren una estratègia per despistar. Davant d'això, vam redoblar la guàrdia.

JOAN TODO

Vam descobrir que a les set del matí ja era desperta. Devem el descobriment a la Victorina, que encara no ens ha explicat què feia a aquelles hores amb un got de vidre contra la paret i l'orella encastada al cul (del got, s'entén), tret que escoltés els tràfecs de les parelles a qui la Conxa lloga una habitació des que va deixar de comandar la casa de barrets (no em mireu així, si ho sap tot el barri!); la qüestió és que va sentir un despertador, l'aigua d'una dutxa i, fluix fluixet, música clàssica. Sí, m'heu sentit bé. Al principi aquest detall ens va sorprendre: realment, aquella música no tenia res a veure amb el sorollam de rentadora que, en les llargues èpoques que hi havia estudiants, pertorbaven l'Eduvigis quan dorm la mona. Escoltava música clàssica. I vet aquí l'error: totes aquí sabem molt bé com guardar un secret. Fer com que no hi ha secret, sí; però també confondre's amb la gent, no fer res que cridi l'atenció. No exagerar. Aquella noia volia semblar, decididament, massa santeta per ser-ho. Música clàssica!

Música clàssica, a més, a les set del matí. Això només podia voler dir una cosa: ella tampoc baixava la guàrdia, no la baixava mai. Devia amagar-ne una de molt grossa! Tanmateix, era ben difícil enxampar-la. Passaven les setmanes i no rebia visites, ni de nit ni de dia. La nota amb el número de telèfon de la Guàrdia Urbana, que la Severina va posar al costat del telèfon el dia que la noia va arribar, va anar sebollint-se sota un feix de papers i notes. Això, per a la Severina, va ser un disgust. No hi va haver cap festa, cap sopar, ni tan sols cap jovenet que vingués una nit i, després de passar-se-la gemegant i removent les molles del llit, se n'anés l'endemà al matí somrient, sota el nostre ull atent. A cada dia que passava, l'esverament era major. Ni tan sols quan la Justina va aprofitar un dels seus viatges al bingo per remenar les bosses d'escombraries que la noia havia dipositat als contenidors de la cantonada (una feinada, perquè s'havia agafat molt a pit això de classificar, no com d'altres), no va trobar cap de les proves habituals: ni condons usats, ni botelles de licor, ni burilles. Només, com a molt, compreses.

Van començar, per simple avorriment i manca de notícies concretes, les hipòtesis. La Justina va suggerir que era una terrorista islàmica, d'aquestes que duen bombes sota el vel. On li veus el vel?, va respondre algú. Va contestar que l'havien enviada rossa i maca per dissimular. La Veneranda, la dels Testimonis de Jehovà, va aventurar que feia temps que no veia gats pel barri, i que no podia ser que aquella s'alimentés només de verdures, tal com havíem comprovat a bastament remenant el contenidor. I què en fa, dels ossos, doncs?, replicava alguna. La Pilarín, la de l'Opus que de tant en tant va a comprar roba de cuir negre allà al Ganxample (però ara no ens distraquem amb això, estem?), va dir que no, que segur que era un *travesti*. Un grapat aventuraven que traficava amb drogues. I la cosa s'hagués empinat encara més si no arriba a ser que jo, jo mateix, vaig dir que prou. Que fins aquí podíem arribar.

Calia fer-la fora.

El primer pas va ser maldestre. Quan una fuga d'aigua va inundar-li el pis, no havíem considerat que, d'acord amb el contracte de lloguer, durant el primer any les reparacions anaven a compte de la propietària. I totes sabem que la Montserrat és més agarrada que un xotis. Encara ens maleeix ara, per la nostra precipitació. Però no us penseu que va ser un esforç malaguanyat: proveu algun dia de discutir-li una pesseta, a la Montse! I bé que ho va provar, que ho pagués la noia; aquesta s'ho devia passar ben malament, i de pas va oblidar-se de comprovar la causa de l'avaria.

El segon va ser més subtil. Es tractava de coordinar-nos per tal que no pogués agafar l'ascensor. Ja li coneixíem els horaris: arribat el moment, el fèiem pujar fins al sobreàtic i deixàvem oberta la porta. També hi va haver efectes secundaris: de vegades tornava a casa alhora que nosaltres, cosa que ens obligava, igual que ella, a esperar o a pujar a peu. La Josefina, a força d'anar al bar del costat a fer temps, de poc que no se'ns torna alcohòlica del tot. La qüestió és que la vam obligar a pujar un bon grapat d'escales.

En tercer lloc, li vam pagar a l'Ermessendeta, la que viu al cinquè primera, un parquet nou; a condició que els treballadors l'instal·lessin de nit. Sort en vam tenir d'un instal·lador que li fa els treballs gratis a l'Engràcia per no sé quins favors de quan era jove (i quan ja no ho ets tant, Engràcia, i tant de bo el teu marit no ens senti; ni els fills que vas tenir després, per cert). No, Engràcia, ara no ens entretindrem amb això; un altre dia m'ho expliques. L'important és que, durant una sèrie de setmanes, estratègicament triades per tal de coincidir amb els exàmens del segon trimestre, no va poder aclucar l'ull.

L'haguéssiu vista! Pujava les escales derrotada, amb unes bosses sota els ulls que semblaven olives negres. Ja no somreia. De vegades feia algun comentari sobre el pis aquell on feien obres en plena nit, i havíem de fer esforços per ofegar el riure. En fi: gent jove, pa tou. Nosaltres també dormíem poc, no cal dir-ho. En realitat, ho vam haver de deixar estar per les queixes del marit d'alguna que, a banda que com tots els homes no entenia res, es pensa que l'únic sorollam que hi pot haver a la nit és ell quan ronca com una truja degollada. Clar que vam haver d'acabar de fer-li la instal·lació a l'Ermessendeta perquè es veu que la pobra s'hi havia il·lusionat i clar, com que tot s'ho gasta a la farmàcia...

A partir d'aquí vam abandonar les grans accions, en favor d'un degoteig de petites iniciatives. Encara no hem aclarit qui va fer què, per bé que moltes es posen i es disputen tal medalla o tal altra. Cares llargues a l'ascensor, esclar. Prou de tornar-li el "bon dia" pel carrer. Algun gosset petaner se li va pixar a les sabates per accident. Una misteriosa plaga de cuques va envair la seva cuina. Durant uns dies, l'aigua de la dutxa li sortia de color vermell. Alguna nit a les tres del matí la Guàrdia Urbana s'hi presentava, davant les queixes dels veïns; l'endemà ella, desolada, ens demanava on havíem sentit soroll. Després va tenir una diarrea tremenda (l'Eduvigis en dóna fe) quan al mercat, a la parada de la nora de la Victorina, li van vendre fruita en mal estat. Finalment, hi havia notícies. Ens reuníem sovint a prendre el te en un pis o un altre per comentar-ho. Frisàvem. Tastàvem a l'avançada el triomf. Proposàvem noves mesures. Bullíem en l'eufòria. Alguna tarda fins i tot vam posar pasdobles. La Josefina i la Pilarín fins i tot van ballar, abans de marxar juntes al pis de la segona, que li volia ensenyar el sofà nou.

I, finalment, hem aconseguit que se'n vagi. Gràcies a l'esforç conjunt. Ha estat un triomf de la col·lectivitat, del seny i l'ordre cívics. Aquesta comunitat de veïns mai ens ho agrairà prou.

Joan Todó Cortiella (La Sénia, 1977), llicenciat en Teoria de la Literatura i Literatura Comparada a l'Autònoma, col·labora en diverses revistes i ha publicat el llibre de poemes *Los fòssils (al ras)* (2007) i el recull de contes *A butxacades* (2011). L'any que ve publicarà el seu segon llibre de poemes, *El fàstic que us cega*. Aquest relat és inèdit.